

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

o plnění cílů a opatření

Strategie protidrogové politiky
statutárního města Ostravy

ZA ROK 2020

ÚVOD

Zpracování Závěrečné zprávy o plnění cílů a opatření Strategie protidrogové politiky statutárního města Ostravy“ vyplývá z dokumentu Strategie protidrogové politiky statutárního města Ostravy na období 2016-2020 (dále jen „Strategie“) schválené zastupitelstvem města dne 22. 6. 2016 usnesením č. 1169/ZM1418/18 na doporučení rady města. Usnesením zastupitelstva města č. 1228/ZM1822/19 ze dne 11. 12. 2020 byla Strategie prodloužena do roku 2022.

Dokument zohledňuje a navazuje na strategické dokumenty na národní a krajské úrovni.

Pro vyhodnocení jednotlivých cílů, opatření a aktivit byl sledován rozdíl předpokládaných a skutečných neinvestičních nákladů, úbytek/přírůstek klientů a podíl statutárního města Ostravy (dále jen „SMO“) na nákladech pro zajištění sociálních služeb a souvisejících aktivit.

Na území města a pro občany Ostravy poskytovaly v roce 2020 sociální služby v oblasti protidrogové prevence 4 nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“). Jednalo se celkem o 11 sociálních služeb. Souběžně se sociálními službami bylo realizováno 6 souvisejících aktivit. Oproti roku 2019 působí na území města o jednu NNO více – Společnost Podané ruce o.p.s. zahájila svou činnost realizací související aktivity. V dotačním řízení pro rok 2021 poté podala žádost o podporu další aktivity.

Celkové neinvestiční náklady na zajištění všech sociálních služeb a aktivit v roce 2020 byly vyčísleny na 41. 805 tis. Kč a využilo jich celkem 5575 klientů. Úbytek klientů oproti předchozímu roku (7386 klientů) byl způsoben protiepidemickými opatřeními proti šíření koronaviru. Tento propad se však projevil téměř výhradně u aktivit primární prevence, které byly v průběhu pandemie ovlivněny situací ve školských zařízeních. Ostatní služby a aktivity byly poskytovány po celou dobu platných opatření plnohodnotně s využitím ochranných prostředků, zvýšených hygienických opatření, případně testování zaměstnanců a klientů, a především díky možnosti realizovat setkávání s uživateli některých služeb on-line formou.

Co se týče nákladů spojených s opatřeními proti šíření koronaviru, organizace průběžně využívaly souvisejících dotačních titulů ze státního rozpočtu. Z průběžné komunikace s organizacemi víme, že pandemie a související okolnosti měly na uživatele návykových látek vliv. Přibylo problémových uživatelů alkoholu a případů relapsů návykových látek, zároveň se však mírně zvýšila potřeba aktivních uživatelů začít svou situaci řešit. V důsledku uzavření klubů a restaurací a omezení volného pohybu osob se někteří uživatelé stali nedostupnějšími pro terénní pracovníky, kteří se museli vzniklé situaci přizpůsobit. Někteří uživatelé ambulantních služeb neměli zájem nahradit osobní kontakt on-line komunikací a organizace s nimi ztratily kontakt, pro jiné uživatele se však otevřela možnost využít služeb a aktivit, které pro ně dosud byly z různých důvodů hůře dostupné. V souvislosti s pandemií se otevřela diskuze o nových metodách terénní i ambulantní práce s uživateli.

Tabulka 1 - Přehled poskytovatelů sociálních služeb v roce 2020

	Renarkon	ARKA CZ	Modrý kříž v České republice	Slezská diakonie	Počet služeb celkem
odborné sociální poradenství	1	1	1	-	3
kontaktní centra	1	-	-	-	1
služby následné péče	1	1	1	-	3
terapeutické komunity	1	-	-	1	2
terénní programy	1	1	-	-	2
Celkem	5	3	2	1	11

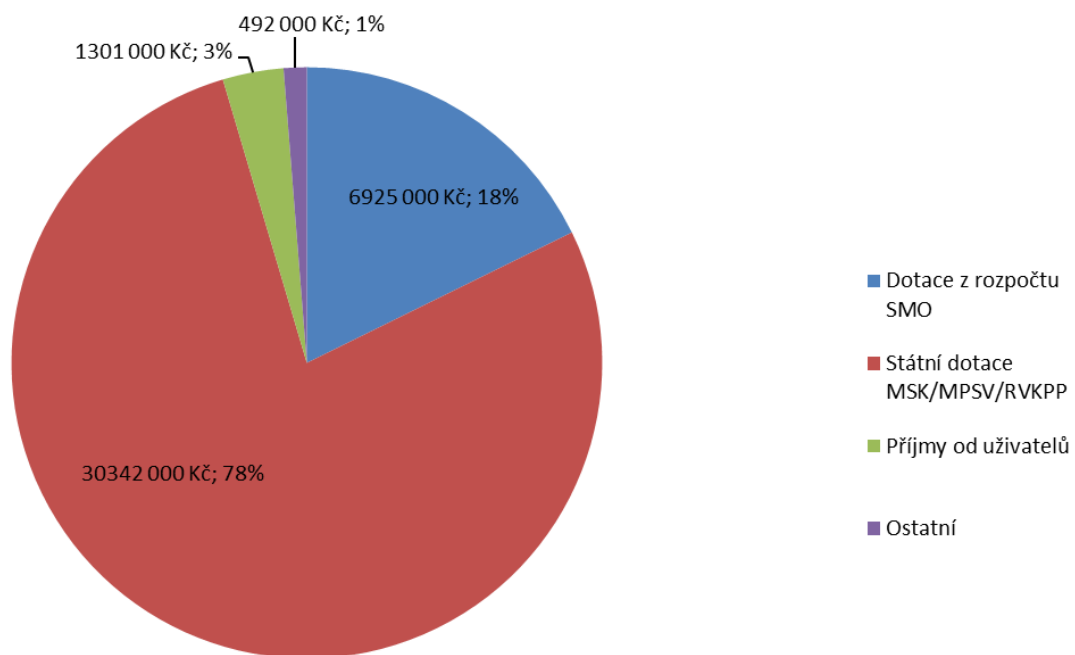
Tabulka 2 - Přehled počtu souvisejících aktivit dle pilířů Strategie v roce 2020

	Počet aktivit celkem
oblast primární prevence	2
oblast léčba a sociální začleňování	3
oblast minimalizace rizik	1
Celkem	6

Tabulka 3 – Zdroje financování a přehled klientů sociálních služeb v roce 2020 (v tis. Kč)

	Počet služeb	Reálné celkové náklady 2020	Dotace z roz- počtu SMO	Státní dotace MSK/ MPSV/ji- ný resort	Příjmy od užíva- telů	Ost atní	Klienti		
							Klienti 2020	Klienti 2019	Rozdíl
odborné sociální poradenství	3	5992	1714	4589	0	48	1132	1284	-152
kontaktní centra	1	3155	809	2296	0	50	264	315	-51
služby následné péče	3	4674	874	3610	259	22	163	171	-8
terapeutické komunity	2	16975	1800	13800	1042	333	67	61	+6
terénní programy	2	7221	1728	6047	0	39	732	817	-85
Celkem	11	38017	6925	30342	1301	492	2358	2648	-290

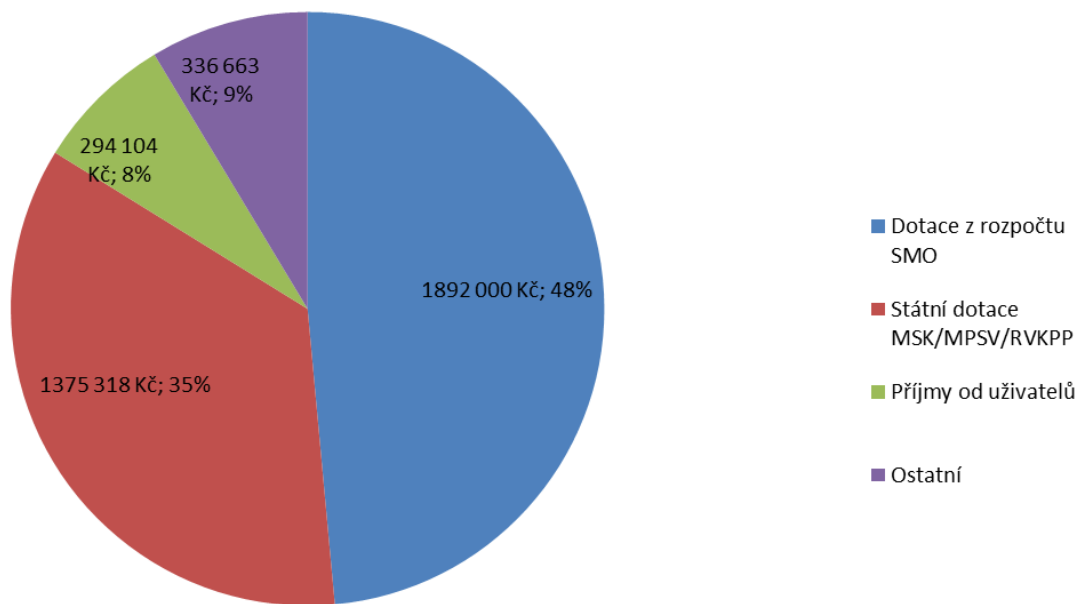
Financování sociálních služeb v PP 2020

Tabulka 4 – Zdroje financování souvisejících aktivit v roce 2020 (v tis. Kč)

	Počet aktivit	Reálné celkové náklady 2020	Dotace z rozpočtu SMO	Státní dotace MSK/MPSV	Příjmy od uživatelů	Ostatní
aktivity	6	3788	1892	1375	294	337

Financování souvisejících aktivit v PP 2020

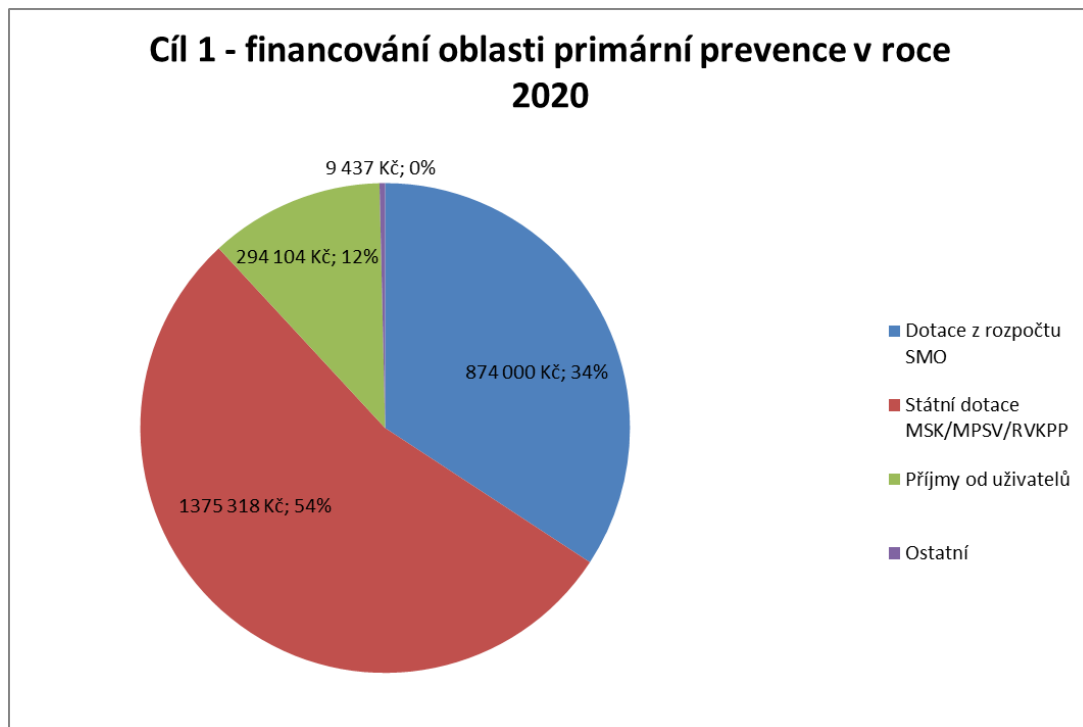
Přehled cílů, opatření a aktivit v roce 2020

Cíl 1	Minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování, experimentálního a příležitostného užívání návykových látek včetně alkoholu a hazardního hraní u dětí a mládeže.			
Opatření 1	Podporovat kvalitní a efektivní programy primární prevence, zajištěné odbornými pracovníky.			
Aktivita 1.1	Podporovat realizaci všeobecné, selektivní a indikované primární prevence pro děti, žáky a studenty.	splněno	V rámci dotačního řízení protidrogové prevence SMO bylo převedeno 500 tis. Kč do oblasti prevence kriminality, v rámci které byly podpořeny projekty primární prevence. Za rok 2020 se aktivit účastnilo 5347 žáků. Poskytování primární prevence na školách bylo silně postiženo pandemií koronaviru.	-
Aktivita 1.2	Podporovat odborné vzdělávání pracovníků.	splněno	Všichni zaměstnanci realizující programy primární prevence v rámci individuálních vzdělávacích plánů, které zohledňují pracovní náplň, realizují vzdělávání individuálně, dle finančních možností zaměstnavatelů. V roce 2020 bylo zajištěno vzdělávání z oblasti prevence kriminality.	-
Opatření 2	Podporovat informovanost rodinných příslušníků a poskytnout podporu při řešení projevů rizikového chování dětí a mládeže.			
Aktivita 2.1	Podporovat setkávání rodičů a odborníků na téma rizikového chování.	splněno	V roce 2020 byl 2x realizován tzv. Inspiromat, kde docházelo k předávání dobré praxe mezi poskytovateli primární prevence.	-
Aktivita 2.2	Podporovat aktivní přístup všech zainteresovaných subjektů při řešení rizikových projevů chování.	splněno	Realizace aktivity probíhala v PS KP ve spolupráci s okresním metodikem prevence.	-

Opatření 3	Vytvořit Strategii prevence kriminality statutárního města Ostravy na období 2017–2021.			
Aktivita 3.1	Spolupracovat na vypracování nových strategických dokumentů v oblasti primární prevence rizikového chování.	splněno	Strategie byla schválena s platností do roku 2021 zastupitelstvem města dne 1. 3. 2017, č. usnesení 1536/ZM1418/24 a prodloužena s platností do roku 2022 dne 11. 12. 2020, č. usnesení 1228/ZM1822/19.	-

Tabulka 5 – Cíl 1 financování oblasti primární prevence (v tis. Kč)

	Počet aktivit celkem	Rozpočet	Náklady	Rozdíl
oblast primární prevence	2	3447	2486	-961

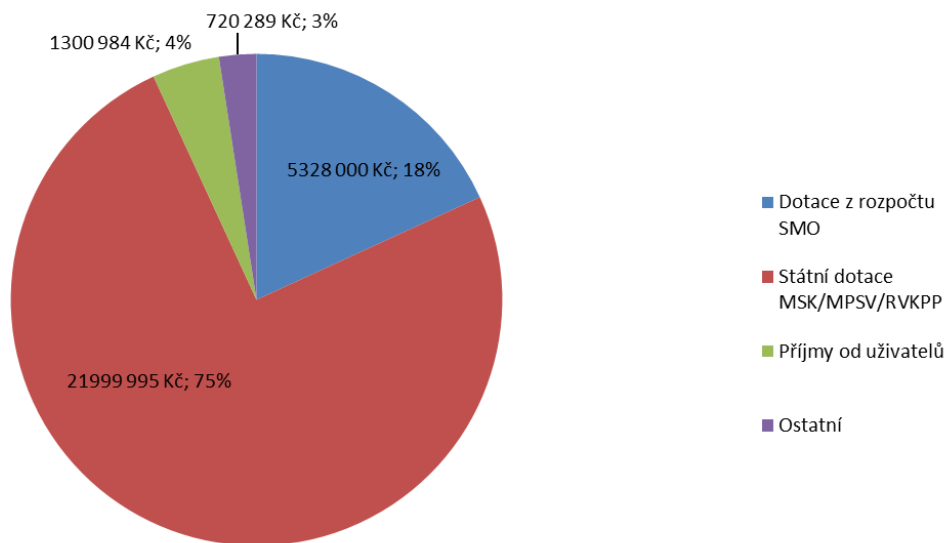
Cíl 2	Snížit míru problémového a intenzivního užívání návykových látek včetně alkoholu a problémového hráčství, podpořit sociální začleňování.			
Opatření 1	Podporovat služby a aktivity pro osoby závislé na návykových látkách včetně alkoholu a hazardního hraní.			
Aktivita 1.1	Podporovat stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit.	splněno	V rámci dotačního řízení SMO PP bylo podpořeno 11 programů NNO. Z toho jedna nová aktivita – mobilní aplikace Čára, poskytující komplexní informace osobám se závislostním chováním a osobám bez přístřeší. Do aktivity jsou zapojeni tzv. peer pracovníci, tedy osoby s vlastní životní zkušeností. V rámci stávajících aktivit došlo k rozšíření Klubu Absolvent o recovery kouče – proškolené peer pracovníky, kteří prostřednictvím vlastní zkušenosti pomáhají uživatelům NL na cestě k zotavení. Došlo k navýšení úvazků v přímé péči u služeb organizace Modrý kříž – o 0,2 úvazku u odborného sociálního poradenství a o 0,2 úvazku u služeb následné péče.	28.854,- tis. Kč celkem 5.328,- tis. Kč z rozpočtu SMO
Aktivita 1.2	Podporovat kontinuální služby a aktivity pro osoby závislé ukončující trest odnětí svobody.	splněno	Společnost Renarkon o.p.s. v roce 2020 spolupracovala se všemi 4 věznicemi v rámci MSK. Spolupráce však byla limitována opatřeními proti šíření koronaviru.	v rámci aktivity 1.1
Aktivita 1.3	Podporovat služby založené na neabstinenčním přístupu.	splněno	Stávající služby odborného sociálního poradenství reagují na poptávku pomoci i u klientů, kteří i nadále užívají NL,	v rámci aktivity 1.1

			případně je přeposílají do vhodných služeb.	
Aktivita 1.4	Podporovat služby a aktivity pro osoby závislé na hazardních hrách.	splněno	Všechny NNO mají mezi cílovou skupinou i hazardní hráče, dle aktualizace národní strategie.	v rámci aktivity 1.1
Aktivita 1.5	Podporovat rozšíření tréninkového bydlení pro osoby po ukončení léčby.	částečně splněno	Aktivitu realizují NNO individuálně ve spolupráci s městskými obvody, v roce 2020 byly k dispozici 2 byty s kapacitou 3 osob (realizátor Renarkon o.p.s.).	v rámci aktivity 1.1
Aktivita 1.6	Podporovat vznik sociálních podniků zaměstnávajících uživatele NL po absolvování léčby.	nerealizováno	Nevznikl žádný sociální podnik pro cílovou skupinu.	Žádná z NNO nerealizovala projekt tohoto typu.

Tabulka 6 – Cíl 2 financování oblasti léčby a sociálního začleňování (v tis. Kč)

	Počet aktivit celkem	Rozpočet	Náklady	Rozdíl
oblast léčby a sociálního začleňování - služby	8	25803	27642	+1839
oblast léčby a sociálního začleňování - aktivity	3	1278	1213	-65

Cíl 1 - financování oblasti léčby a sociálního začleňování v roce 2020

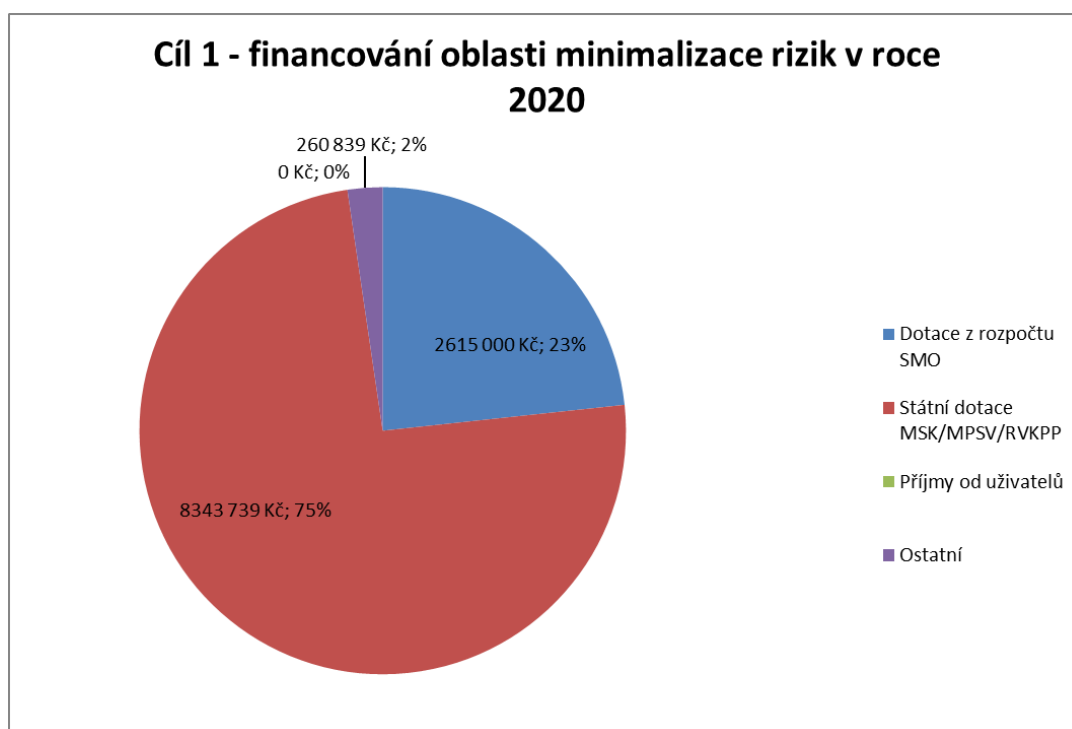

Cíl 3		Snížit potenciální rizika spojená s užíváním návykových látek a hazardním hraním pro jedince a společnost.		
Opatření 1		Podporovat sociální služby a související aktivity v oblasti harm reduction.		
Aktivita 1.1	Podporovat stávající síť sociálních služeb a souvisejících aktivit.	splněno	V rámci dotačního řízení SMO PP byly podpořeny 3 sociální služby a 1 aktivita NNO.	10.464,- tis. Kč celkem 2.615,- Kč z rozpočtu SMO
Aktivita 1.2	Navýšit počet terénních pracovníků.	splněno	Počet terénních pracovníků byl navýšen o 4,0 úvazků.	v rámci aktivity 1.1
Aktivita 1.3	Podpořit vznik pracovní pozice zdravotníka pro uživatele návykových látek.	Nerealizováno	V současné době mohou a využívají uživatelé NL službu Ordinance pro chudé od Armády spásy.	Nedostatečná kapacita poskytovatelů.
Aktivita 1.4	Zvýšit dostupnost vybraných sociálních služeb a souvisejících	částečně splněno	V září roku 2020 proběhlo 5. jednání Kulatého stolu	-

	aktivit pro uživatele NL.		k činnosti poskytovatelů protidrogového terénu na téma Snižování rizik v prostředí nočního života a zábavy s cílem představení aktivity HARD & SMART a její případné budoucí realizace na území SMO.	
--	---------------------------	--	--	--

Tabulka 7 – Cíl 3 financování oblasti minimalizace rizik (v tis. Kč)

	Počet aktivit celkem	Rozpočet	Náklady	Rozdíl
oblast minimalizace rizik - služby	3	9882	10376	+494
oblast minimalizace rizik - aktivity	1	78	88	+10

Cíl 4	Snižovat dostupnost návykových látek včetně alkoholu a regulace dostupnosti hazardních her.			
Opatření 1	Spolupracovat s odpovědnými orgány na snižování dostupnosti návykových látek a regulaci dostupnosti hazardních her.			
Aktivita 1.1	Spolupracovat na realizaci represivních aktivit Policie ČR.	splněno	Subjekty řeší problematiku snižování dostupnosti samostatně, ke vzájemné informovanosti dochází na několika úrovních – pracovní skupina komunitního plánování, Tým pro mládež, Multidisciplinární týmy, pracovní skupina MSK.	-
Aktivita 1.2	Spolupracovat na realizaci represivních aktivit Městské policie Ostrava a součinnost s odborem vnitřních věcí MMO.	splněno	Ke vzájemné informovanosti dochází především v PS KP a PS PKNMÚ.	-

Cíl 5	Zvýšit míru spolupráce a informovanosti všech zainteresovaných subjektů v protidrogové politice, zajistit spolufinancování vybraných služeb a aktivit, monitorovat potřebnost a efektivitu.			
Opatření 1	Podpořit spolupráci a informovanost všech zainteresovaných subjektů v protidrogové politice.			
Aktivita 1.1	Hledat, sdílet a ověřovat nové trendy při práci s uživateli návykových látek a hazardních her v protidrogové prevenci.	splněno	Realizátoři PP se účastní seminářů, konferencí, stáží v rámci ČR i zahraničí, vzájemně se informují o nových trendech a předávají si informace. Konání akcí bylo ovlivněno opatřeními proti šíření koronaviru – řada akcí se nekonala, ale v průběhu roku docházelo k jejich on-line alternativám a vznikala řada nových vzdělávacích seminářů, kterých se díky on-line spojení mohlo účastnit širší spektrum	-

			<p>osob, pro které by byly akce místně nebo časově nedostupné.</p> <p>Zaměstnanci MMO pravidelně informují NNO o problematice v oblasti protidrogové prevence a návazných aktivitách, poskytují informace o NNO široké veřejnosti prostřednictvím www KP Ostrava.</p>	
Aktivita 1.2	Podporovat spolupráci všech zainteresovaných subjektů.	splněno	<p>Probíhá především v pracovní skupině komunitního plánování – v roce 2020 proběhlo 10 setkání – vzhledem k opatřením pro šíření koronaviru probíhala jednání on-line. Kulaté stoly TP na téma Snižování rizik v prostředí nočního života a zábavy.</p>	-
Opatření 2	Monitorovat potřebnost a vyhodnocovat efektivitu služeb a aktivit v protidrogové prevenci.			
Aktivita 2.1	Monitorovat a mapovat drogovou scénu v Ostravě.	splněno	<p>Údaje o aktuální situaci jsou získávány prostřednictvím realizátorů protidrogové prevence, především terénních programů, které jsou každoročně vyhodnocovány.</p>	-
Aktivita 2.2	Provádět pravidelnou kontrolu efektivního využívání finančních prostředků z rozpočtu SMO.	splněno	<p>Předběžné, průběžné a následné kontroly probíhají každoročně, monitoring vybraných projektů 1x za 2 roky.</p>	-

Opatření 3	Zajistit spolufinancování služeb a aktivit v oblasti protidrogové prevence.			
Aktivita 3.1	Realizovat dotační řízení v oblasti protidrogové prevence.	splněno	Řádné výběrové řízení, dotace z odvodů loterií a jiných podobných her, mimořádné dotační řízení – z rozpočtu SMO.	7.943,- tis. Kč
Aktivita 3.2	Podporovat poskytovatele služeb a aktivit při získávání prostředků z externích zdrojů (ESF).	Nerealizováno	Finanční podpora neproběhla.	O vyjádření SMO nepožádal žádný subjekt
Opatření 4	Realizovat vzdělávací aktivity v oblasti protidrogové prevence.			
Aktivita 4.1	Zajistit vzdělávací semináře, besedy, workshopy.	Nerealizováno	V roce 2020 neproběhla žádná vzdělávací akce.	Realizace neproběhla z důvodu opatření proti šíření koronaviru.

Přehled plnění cílů v roce 2020

Cíl 1	Cíl 2	Cíl 3	Cíl 4	Cíl 5
opatření 1	opatření 1	opatření 1	opatření 1	opatření 1
aktivita 1.1	aktivita 1.1	aktivita 1.1	aktivita 1.1	aktivita 1.1
aktivita 1.2	aktivita 1.2	aktivita 1.2	aktivita 1.2	aktivita 1.2
opatření 2	aktivita 1.3	aktivita 1.3		opatření 2
aktivita 2.1	aktivita 1.4	aktivita 1.4		aktivita 2.1
aktivita 2.2	aktivita 1.5			aktivita 2.2
opatření 3	aktivita 1.6			opatření 3
aktivita 3.1				aktivita 3.1
				aktivita 3.2
				opatření 4
				aktivita 4.1

legenda		
splněno	částečně splněno	nerealizováno
18	2	4